

ZILAIS JŪLIJS

1

Piektdiena

Imants, Rimants, Ingars, Intars

Karstākais vasaras mēnesis jūlijs Latvijā nav iedomājams bez jūras un peldēm.

Jūlija apņemšanās: lai kurā pasaules malā tu būtu, vismaz vienu reizi aizbraukt līdz jūrai vai kādai citai peldvietai!

JŪLIJS

2

Sestdiena

Lauma, Ilvars, Halina

Vladimirs Novikovs
Jūras mīklas

Vējam draudzenīte laba —
Jahtu viegli aiznes abi.

(Atbilde: bura)

JŪLIJS

3

Svētdiena

Benita, Everita, Verita, Emerita

Talasoterapija ir ārstēšana ar jūras klimatu un peldēm. Jūras gaisa, ūdens, ainavas un saules ietekme uzlabo asinsriti, elpošanu un vielmaiņu.

JŪLIJS

4

Pirmdiena

**Ebreju tautas genocīda upuru
piemiņas diena**

Ulvis, Uldis, Sandis, Sandijs

Grobiņa ir senākā rakstos precīzi minētā apdzīvotā vieta Latvijas teritorijā ar seno nosaukumu „Jūrpils”. Tur savulaik atradusies liela karotāju un jūras laupītāju vikingu apmetne.

JŪLIJS

5

Otrdiena

Andžs, Andžejs, Edīte, Esmeralda

„Pūt, vējiņi!” ir viduslaikos radusies lībiešu kāzu dziesma. Lībiešu valodā to sauc „Pūgō, tū!”, bet igauņiski tā zināma ar nosaukumu „Puhu, tuul!”.

JŪLIJS

6

Trešdiena

Anrijs, Arkādijs

Baltijas jūra ir ne vien visjaunākā, bet arī „saldākā” jūra pasaulē, jo jūrā no upēm ieplūst liels saldūdens apjoms. Kurzemes zvejniekiem Baltijas jūru sauc par Lieljūru un Dižjūru, bet Rīgas jūras līci – par Mazjūru.

JŪLIJS

7

Ceturtdiena

Alda, Maruta

Jūliju latvieši agrāk mēdza saukt par Liepu mēnesi. Jūlija sākums Latvijā ir liepu ziedēšanas laiks, kad liepziedi vācami tējām, lai medaino jūlija smaržu varētu baudīt arī gada aukstajās dienās.

JŪLIJS

8

Piektdiena

Antra, Adele, Ada

„Sājš” – tāds, kam ir nepatīkami sūra, rūgta garša, arī bezgaršīgs. Arī garlaicīgs un tāds, kam trūkst asprātības.

JŪLIJS

9

Sestdiena

Jūras svētku diena

Zaiga, Asne, Asna

Latvijā katru gadu jūlija otrajā sestdienā svin Jūras svētkus, ko dažviet sauc arī par Zvejnieksvētkiem. Šajos svētkos tiek godināti dabas spēki un cilvēki, kuru darbs ik dienas ir saistīts ar jūru. Izrādot atzinību zvejnieku spēkam, izturībai un aizrautībai, svētkos bieži tiek rīkotas arī sporta sacensības.

JŪLIJS

10

Svētdiena

Lija, Olīvija, Oliveris, Odrija

Spēle svaigā gaisā „Kartupelis”

Visi stāv aplī un piespēlē viens otram bumbu ar augšējo volejbola piespēli. Ja bumba nokrīt zemē, tas, kas sita bumbu, iet apļa vidū. Pārējie turpina spēlēt, bet vidējais tup un drīkst palēkties, lai mēģinātu noķert bumbu. Ja noķer, viņš stājas aplī, bet bumbas sitējs iet apļa vidū. Spēlē, līdz paliek viens spēlētājs ārpus apļa.

JŪLIJS

11

Pirmdiena

Leonora, Svens

Lībieši ir Baltijas jūras somu cilmes Latvijas pamattauta, kurai bijusi liela nozīme mūsdienu latviešu valodas un kultūras tapšanā. Mūsdienu latviešu valoda veidojusies lībiešu un seno baltu cilšu – latgaļu, zemgaļu un kuršu – saskarsmē, un tieši šī mijiedarbe ir pamatā tās unikālajam skanējumam. Vairāk: www.livones.net.

JŪLIJS

12

Otrdiena

Indriķis, Ints, Namejs

Kolkas aukstās zupas recepte

Rūgušpienā vai kefīrā liek sakapātas vārītas olas, siļķes gabaliņus un zaļumus. Samaisa un noliek vēsumā ievilkties. Pasniedz ar karstiem, ar visu mizu vārītiem kartupeļiem, ko sauc arī par rūšrāceņiem.

JŪLIJS

13

Trešdiena

Margrieta, Margarita

Latgali dēvē par Zilo ezeru zemi, jo tajā ir 1200 ezeri, tostarp Latvijas lielākais ezers Lubāns (80 km²) un dziļākais ezers Drīdzis (63 m).

JŪLIJS

14

Ceturtdiena

Oskars, Ritvars, Anvars

Peldēšana aukstā ūdenī uzlabo imūnsistēmu un nostiprina asinsvadus. Ielecot aukstā ūdenī, ķermenis izdala endorfīnus un adrenalīnu, kas darbojas kā pretsāpju līdzeklis. Latvijā cilvēkus, kas arī aukstā laikā veic peldes, sauc par roņiem.

JŪLIJS

15

Piektdiena

Egons, Egmonts, Egija, Henriks, Heinrihs

Ŗ jeb mīkstinātais r ir vēsturisks latviešu alfabēta burts, kas tika lietots visos latviešu valodas tekstos. Pirmo reizi no latviešu alfabēta „ŗ” izņēma 1938. gadā, bet drīz vien pēc tam to atjaunoja. 1946. gadā pēc Latvijas okupācijas burtu „ŗ” pārtrauca lietot oficiāli. Mūsdienās to turpina lietot daļa trimdas latviešu, piemēram, Amerikā.

JŪLIJS

16

Sestdiena

Hermīne, Estere, Liepa

Vladimirs Novikovs
Jūras mīklas

Okeānā izaug sala,
Strūklaka tai vienā galā.
Pasmaida un jau tūlīt
Apgriežas un projām slīd.

(Atbilde: valis)

JŪLIJS

17

Svētdiena

Aleksis, Aleksejs, Alekss

Šobrīd Baltijas jūrā dzīvo aptuveni 600 delfīnu, bet vēl 19. gadsimtā cūkdelfīni bija sastopami gar visu Kurzemes piekrasti. Senajās piejūras apmetnēs atrasti gan delfīnu kauli, gan ar delfīnu zobiņu rakstu rotāti trauki. Delfīni senāk Latvijā dēvēti par sprinģeriem un jūras cūkām.

JŪLIJS

18

Pirmdiena

Rozālija, Roze

Latviešu ievērojamākais jūras gleznotājs jeb marīnists ir Eduards Kalniņš. Viņš bija diplomēts kapteinis un pieredzējis burātājs, bet kā gleznotājs prata jūras gaisam un ūdenim meistarīgi piešķirt īpašu dzidrumu.

JŪLIJS

19

Otrdiena

Jaurīte, Kamila, Digna, Sāra

Pārtikā lietojamā jūras sāls tiek ražota, iztvaicējot jūras ūdeni. Daudzi vārdu „sāls” joprojām lieto sieviešu dzimtē – vārāmā sāls. Taču pašlaik literārās valodas norma ir „vārāmais sāls”, jo vārds „sāls” ir vīriešu dzimtes vārds. Tomēr diskusijas par šo jautājumu nerimstas, daudzi uzskata, ka norma būtu jāmaina, jāatļauj paralēls abu dzimšu lietojums.

JŪLIJS

20

Trešdiena

Ritma, Ramona

Latvijā ir senas linkopības tradīcijas – senāk Latvija bija viena no galvenajām lina eksportētājvalstīm. Vasaras tveicē starp cilvēka miesu un lina auduma apģērbu temperatūra var būt pat 3–4 grādus zemāka nekā apkārtnē. Lina audumam piemīt arī antibakteriālas īpašības, un tas lēni nolietojas.

JŪLIJS

21

Ceturtdiena

Meldra, Meldris, Melisa

Jūras šalkoņa atslābina smadzenes un palīdz tām ražot labsajūtu raisošas vielas. Ritmiskā skaņa mazina stresu, palīdz cilvēkiem ar miega traucējumiem.

JŪLIJS

22

Piektdiena

Marija, Marika, Marina

Launadzis ir dienvidvējš, āzenis — dienvidaustrumu vējš, sāmenis — ziemeļrietumu vējš, bet saksenis — dienvidrietumu vējš.

JŪLIJS

23

Sestdiena

Magda, Magone, Mērija, Magdalēna

Izgatavo ziedlapiņu vitrāžu! Uz biezas, caurspīdīgas līmplēves nostiprini kartona rāmīti un tajā veido kompozīciju no dažādu krāsu ziedlapiņām. Kad kompozīcija pabeigta, rāmītim arī no otras puses piestiprini līmplēvi, lieko plēves daļu gar rāmīša malām apgriežot.

JŪLIJS

24

Svētdiena

Kristīne, Kristīna, Krista, Kristiāna, Kristiāns

Daugavas loki ir aizsargājams dabas parks Daugavas ielejā posmā no Krāslavas līdz Naujenei. Tā ir viena no retajām vietām, kur Daugavai saglabāts dabiskais tecējums. arkā upe met astoņus gleznainus lokus, bet tās krastos atrodami daudzi dabas un kultūrvēsturiski pieminekļi.

JŪLIJS

25

Pirmdiena

Jēkabs, Žaklīna

Ticējums vēsta, ka Jēkaba dienā pats Jēkabs sviež pirmo aukstuma akmeni, kas nozīmē, ka drīz peldēšanai būs jāmet miers. Otru akmeni sviež Labrencis (10. augustā), bet trešo — Miķelis (29. septembrī).

JŪLIJS

26

Otrdiena

Anna, Ance, Annija

Annas diena izsenis latviešiem bija Saimnieču diena, kurā atzīmēja pirmās ražas sagaidīšanu, pirmo reizi ēda jaunus kartupeļus un jauno rudzu maizi.

JŪLIJS

27

Trešdiena

Marta, Dita, Dite

Jūras ūdenim piemīt spēcīgas dziednieciskas īpašības — tas palīdz ātrāk sadziedēt brūces un nobrāzumus.

JŪLIJS

28

Ceturtdiena

Cecīlija, Cilda

Jūlijs ir lavandu ziedēšanas laiks – un tās vairs nav svešas arī Latvijas dārzos. Rūgteni smaržīgā auga nosaukums cēlies no latīņu vārda „lavāre”, kas nozīmē ‘mazgāt’. Lavandu var izmantot arī kulinārijā – kā piedevu pie salātiem un mērcēm, dažādām zupām un otrajiem dārzeņu ēdieniem, pie ceptas un sautētas cūkgaļas, pie desertiem, cepumiem, šokolādes.

JŪLIJS

29

Piektdiena

Edmunds, Edžus, Vidmants

Izrunā ar plato „e”: „cildenas, diženas, lepnas un rēnas ezera dibenā rēgojas ēnas!”

JŪLIJS

30

Sestdiena

Valters, Renārs, Regnārs

Spēle svaigā gaisā „Jūra”

Dalībnieki apsēžas aplī un izvēlas vadītāju, kas būs Jūra. Vadītājs katram pavalstniekam dod kādas zivs nosaukumu. Tad Jūra rāda kustības un saka: „Manā ūdens valstībā siļķe šādus stiķus vien taisa!” Siļķei nekavējoties jāatdarina visas Jūras kustības. Ja nosauktā zivs kavējas vai sajauc kustības, jādod ķīla.

JŪLIJS

31

Svētdiena

Rūta, Ruta, Angelika, Sigita

Vai vari izlasīt, kas šeit rakstīts?

(La! koši!)